

Folketinget — Europaudvalget

Christiansborg, den 6. februar 2007

EU-konsulenten

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Tyskland ønsker Prüm-traktat om politisamarbejde og terrorbekæmpelse omdannet til EU-regler

Resumé

I 2005 undertegnede 6 EU-lande den såkaldte "Prüm-traktat" om politisamarbejde, terrorbekæmpelse og indvandring. Det tyske formandskab har foreslået, at reglerne i traktaten indlemmes i EU-retten. Der forventes at blive fremsat forslag om indlemmelse af reglerne om politisamarbejde i EU-retten inden for nær fremtid.

Baggrund

En række EU-lande¹ undertegnede i maj 2005 – på mellemfolkeligt grundlag - en traktat om øget grænseoverskridende samarbejde med henblik på bekæmpelse af terrorisme, grænseoverskridende kriminalitet og ulovlig indvandring (herefter "Prüm-traktaten"). Traktaten blev til uden om EU-samarbejdet og har dermed ikke hjemmel i EU's traktater.

Formålet med Prüm-traktaten er at skabe et tættere samarbejde mellem deltagerlandene om informationsudveksling, eksempelvis ved at give adgang til hinandens dna-registre og kriminalregistre. Deltagerne får også mulighed for at koordinere deres arbejde med at bekæmpe terrorisme og ulovlig indvandring.

Det tyske formandskab har udtrykt ønske om, at Prüm-traktaten omdannes til EU-lovgivning. Processen har mange lighedspunkter med indlemmelsen af

Schengen-reglerne om grænsekontrol i EU-lovgivningen. Disse regler stammede oprindeligt fra Schengen-aftalen fra 1985 mellem Tyskland, Frankrig og Benelux-landene. Schengen-samarbejdet blev med Amsterdam-traktaten integreret i EU, og dets regler fordelt på henholdsvis søjle 1 og 3. På grund af EU-forbeholdene deltager Danmark i samarbejdet på folkeretligt grundlag.

Sagens gang i EU-systemet

Indlemmelsen af Prüm-traktatens regler i EU-retten er et politisk ønske fra det tyske formandskab, og der ligger endnu ikke noget konkret EU-forslag på bordet. Sagen blev drøftet på det uformelle rådsmøde i Dresden den 15.-16. januar 2007.

Såfremt Prüm-traktaten skal omdannes til EU-ret, vil det kræve, at traktatens bestemmelser splittes op i flere EU-retsakter, da den emnemæssigt både hører under EU-samarbejdets søjle 1 (fsva. bekæmpelse af ulovlig indvandring og tilbagesendelse samt brug af såkaldte "air marshalls") og under søjle 3 (fsva. politisamarbejde).

Det kan forventes, at Tyskland og andre deltagerlande allerede inden RIA-rådsmødet den 15. februar 2007 fremsætter et forslag til en rådsafgørelse, som omdanner Prüm-traktatens regler om politisamarbejde til EU-regler. Afgørelsen vil formentlig kunne baseres på EU-traktatens artikel 34, stk. 2, og vedtages af Rådet med enstemmighed. Ifølge EU-traktatens artikel 39 skal Europa-Parlamentet høres.

Der er derimod ikke udsigt til, at der bliver fremsat forslag om at omdanne de øvrige regler i Prüm-traktaten, dvs. reglerne om indvandring og tilbagesendelse samt om brug af såkaldte "air marshalls" (jf. nedenfor), til EU-lovgivning. Sådanne regler falder ind under EF-traktaten (søjle 1).

Spørgsmålet vil blive drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 15. februar 2007, som forelægges Europaudvalget den 9. februar.

Forslaget om at indarbejde Prüm-traktaten i EU's lovgivning har været drøftet i Europa-Parlamentets Udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre

¹ Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Luxembourg, Holland og Østrig. Yderligere 4 EU-lande – Finland, Italien, Portugal og Slovenien – har givet udtryk for at ville tilslutte sig traktaten.

Anliggender, og udvalgets beslutningsforslag blev vedtaget af Europa-Parlamentet med et overvældende flertal den 24. november 2006.

Prüm-traktaten i hovedtræk

Traktaten opererer med fire indsatsområder:

1. informationsudveksling i kriminalsager
2. forebyggelse af terrorhandlinger (delvis omfattet af forventet forslag til rådsafgørelse)
3. bekæmpelse af ulovlig indvandring (ikke omfattet af forventet forslag til rådsafgørelse)
4. andre former for samarbejde.

Ad 1) Informationsudveksling

Informationsudvekslingen mellem myndighederne skal generelt sikre, at de retshåndhævende myndigheder til brug for forebyggelse eller opklaring af kriminalsager råder også alle tilgængelige oplysninger.

De oplysninger, der er omfattet af udvekslingen er oplysninger om:

- DNA og fingeraftryk
- Motorkøretøjer (via on-line adgang til motorkøretøjsregistre, fx om ejeren eller brugeren eller om køretøjet)
- Andre personoplysninger
- Ikke-personhenførbare oplysninger (fx om store sportsbegivenheder og europæiske topmøder)

Centralt står informationsudveksling om **DNA og fingeraftryk**. Adgang til databaser sker på hit/no hit basis (hvorved forstås, at fremmede myndigheder ikke har ret til at ”bladere” i andre databaser, men kun at søge konkret efter om en given profil optræder i basen). Reglerne pålægger i et vist omfang de anmodede myndigheder om at indsamle dna-oplysninger, såfremt der ikke er tilgængelig information i basen.

Alle oplysninger udveksles gennem et nationalt kontaktpunkt og med respekt for de nationale lovgivningers bestemmelser om indsamling og videregivelse af oplysninger.

Ad 2. Forebyggelse af terrorhandlinger

Prüm-traktaten indeholder særlige bestemmelser med henblik på forebyggelse af terrorhandlinger. Det drejer sig om:

- særlige regler om videregivelse af oplysninger til andre deltagerlande til brug for terrorbekæmpelse
- regler om brug af såkaldte "air marshalls" (vagter på fly). "Air marshalls" er politifolk eller trænedes sikkerhedsfolk fra et deltagerland, der efter aftale med de implicerede stater kan placeres ombord på fly og i begrænsede sikkerhedsområder i lufthavnen. Air marshalls kan evt. være bevæbnede (ikke omfattet af det forventede forslag til rådsafgørelse).

Ad 3. Bekæmpelse af ulovlig indvandring (ikke omfattet af forventet forslag til rådsafgørelse)

Reglerne indebærer, at der udpeges "dokumentrådgivere", der skal rådgive og uddanne personalet på de deltagende staters repræsentationer i tredjelande vedrørende dokumentsikkerhed i forhold til pas og visumspørgsmål samt rådgive og uddanne det pågældende tredjelands grænsepersonale vedrørende samme emner.

De deltagende stater kan under visse betingelser udsende personer via en anden deltagende stats territorium, uanset om dette sker med fly eller på anden måde. Der tilskyndes desuden til samarbejde om fælles udsendelse, og der etableres kontaktpunkter for udveksling af erfaringer med udsendelse.

Ad 4. Andre former for samarbejde

Desuden indeholder Prüm-traktaten regler med henblik på generel styrkelse af politisamarbejdet gennem:

- fælles operationer (herunder mulighed for fælles patruljering med deltagelse af tjenestemænd fra andre deltagerstater)
- foranstaltninger i tilfælde af overhængende fare (herunder mulighed for grænsepassage uden forudgående tilladelse)
- samarbejde i forbindelse med større begivenheder, katastrofer og alvorlige uheld.

Traktaten indeholder desuden en række generelle bestemmelser om brug af

våben og udstyr, om beskyttelse af tjenestemænd, om databeskyttelse samt om strafansvar, erstatningsansvar og ansættelsesmæssige forhold, herunder tjenstligt ansvar.

For nærmere detaljer vedrørende forslaget henvises til Justitsministeriets samlenotat af 30. januar 2007.

Med venlig hilsen

Thomas Fich
(3611)